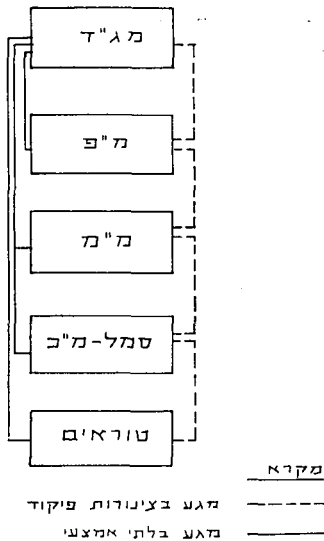

כיצד ליצור הזדהות בגדוד

סא"ר זאב

אותם שאלות על חיי הכיתה, המחלקה או הפלוגה, לשמוע את כל אשר בלבם, ולהציג בפניהם את הצפוי להם בשבועות הקרובים. בשיחות אלו ניתן לדלות מהטוראים פרטים חיוניים שמשום מה נעלמו מעין המפקד עד אז. בנוסף, עלידי הסבר בלתי-אמצעי של המג"ד, הם נעשים שותפים לענין, מודהים עם המפקד ולוקחים חלק פעיל יותר בביצוע כונתו.

צינורות הפיקוד בגדוד

לקיום מגע בלתי-אמצעי עם מפקדי-המשנה (מרב"ט עד סמ"פ) חשיבות מדרגה ראשונה, ומטרתו העיקרית להביא להזדהות מוחלטת של כל מפקד עם המג"ד. כך שבהופעתו בפני פקודיו יציג מפקדי-המשנה את כונות המג"ד כאילו היו שלו. הזדהות זו חשובה במיוחד לשכבת הרב"טים. בסופו של דבר, הרב"ט הוא הנותן פקודות לכיתה, מודא ביצוע ומפקח עליו. ומאחר שהרב"ט נתון ללחץ מתמיד משני כיוונים — מלמעלה, מהפיקוד, ומלמטה, מהטוראים — עליו להכיר היטב את רוח המג"ד.

(המשך בעמוד 47)

אחד הדברים המטרידים את מפקד הגדוד הוא ללא ספק השאלה, האם כונותיו מבוצעות ברוחו בכל הרמות עליהן הוא מפקד.

באופן טבעי משנות כונותיו של המפקד את צורתן תוך כדי "ירידה" מטה. הצינורות המקובלים מוסיפים או גורעים דברים, תוך-כדי מילוי תפקידם. אין ספק, שזה תהליך שלילי. על המג"ד לנקוט את כל האמצעים, כדי לודא ביצוע כונותיו בלי שיפורקו לגורמים ויתפרשו בצורה שאינה תואמת את כונותיו. תופעה זו מסוכנת: ביחוד כאשר מתרגמי הכונה ומיישמה אינם מפקדים מנוסים דיים, אלא הם סגני-משנה צעירים, סמלים ורב"טים. מפקדים אלה, ייתכן שזה להם הנסיון הראשון בפיקוד על חיילים במבצע, בתרגיל, בתעסוקה או באימונים. הם יודעים את החומר בצורה תיאורטית, כפי שלמדו זאת בבתי-ספר ובקורסים צבאיים, אבל עודם ירוקים מאוד בתורת הפיקוד ועלולים, משום כך, לגרום לתקלות בעלות השפעה מכרעת לגבי היחידה ולעתים אף לגבי חיי אדם. במשך הזמן רוכשים אמנם מפקדים צעירים אלה נסיון, יוצרים שפה משותפת עם המ"פ ולומדים את "שגשגות" המג"ד — אך כשהם כבר בשלים, הם משתחררים מהשירות הסדיר, ובמקומם מגיע דור חדש, על כל יתרונותיו ומגבלותיו. וכך חוזר הגלגל. כדי למנוע ככל האפשר תקלות מסוג זה, על המג"ד לקיים מגע מתמיד ובלתי-אמצעי עם הטוראים ועם מפקדי-המשנה.

קיום מגע בלתי-אמצעי עם הטוראים אינו פוגע בשרשרת הפיקוד, אם הוא מבוצע בצורה נכונה. קיום מגע בלתי-אמצעי אין פירושו מתן פקודות-ביצוע ישירות לטוראי זה או אחר: מג"ד שינהג כך יחטא לעקרון הפיקוד באמצעות מפקדי-משנה; הוא יגרום לכך, שמפקדי-המשנה יבצעו את תפקידם בצורה גרועה, ללא כל רצון לזוהם דברים חדשים.

לקיום מגע בלתי-אמצעי עם הטוראים תכלית כפולה: "לחוש את הדופק" של היחידה מצד אחד, ולאפשר לטוראים להכיר את מפקדם. אין טוב מאשר להופיע בפני הטוראים בסיכום מבצע, תרגיל או כל מאורע אחר, לגלגל אתם שיחה ולשאול

הפגיעה במתקנים, ובכלל פעולות החבלה וה"קומנדו", המבור צעות עלידי יחידות כורדיות קטנות בתוככי עריהמחוז (כגון כירפוך, סולימאניה וחנקין).

סיכום

גם הפעם לא הצליח צבא עיראק להכתיב לכורדים הסדר על ידי מסע-מלחמה מתוכנן. הרינונים על אי-כדאיותה של המלחמה פשטו בכל הדרגים, ולאחרונה נמסר אף על חילוקי דעות חריפים בין מפקדי-דיביויות לבין שר-ההגנה וראש-המטה הכללי על עתיד המלחמה.

כשני המשטרים שקדמו לזה של עארף, נתון היה גם משטרו בסכנה כתוצאה מהתמרמרות חוגי-צבא מסוימים. ההחלטה להמשיך במלחמה למרות אי-שביעות הרצון הכללית היא תוצאה של שיקולים הנוגעים בבטחון-המשטר — ולא שיקולים צבאיים טהורים.

סיכויי הכורדים להישגים בשדה הקרב מותנים בראש וראשונה בהספקה מוגברת של נשק ותחמושת — ובמידה לא-פחות בהכרת העולם המערבי בצדקת המאבק הכורדי. אכן, אפשרות זו אינה נראית כיום, נוכח אינטרסים חיוניים שונים של המערץ מות, הנוגדים הכרה זו.

אם כך הדבר, אפשר לומר, שגם כיום נכונים דבריו של עתונאי בריטי, שביקר בכורדיסתאן בתקופת גליהמרר דות הקורם: "המרגריה של העם הכורדי היא, שאמנם איראפטר לנצחם — אך גם הם אינם מסוגלים לנצח את אויביהם".

גם מעבר לגבול האיראני או התורכי), ועם חלוף הזעם חוזרים ומקמים מחדש את בתיהם.

חשיבות נודעת גם להבדלי התפיסות של מושגי זמן ומרחב בשני הצדדים. חירות עיראקיות, שבוצעו בכוחות על-חטיב-תיים, העמיקו כ-100 ק"מ בשטח הכורדי במשך 3-4 חודשים. מאידך גיסא, העברת יחידות כורדיות ממקום למקום, ברגל או על-גבי בהמות, מצריכה שברעות רבים. המשותף שבשני המקרים הוא האטיות היחסית של תנועות, החורגות מתחום טקטי צר.

אבידות

אין, כמובן, נתונים רשמיים על אבידות שני הצדדים. דיווחי העתונות העיראקית על אבידות הכורדים מוגזמים מאוד, ומאידך גיסא — מגזימים עתונאי איראן בפרסמם נתונים על אבידות העיראקים. כך הודיעו הכורדים, שהאבידות שהוסבו לעיראקים בהתקפה האחרונה של ברזאני על העיירה פנג'זין מסתכמות ב-500 הרוגים ופצועים בערך, ובהשמדת 15 טנקים וכלי-רכב וצידוד לרוב. אפילו נכון היה רק אחוז קטן ממספרים אלו, הרי אבידות ללא כל הישגים משפיעות לרעה, לאחר זמן מה, על רוח הגייסות; ויש סימנים לכך, שדבר זה מורגש כיום היטב בקרב חיילי צבא עיראק.

גם המאמצים להמשיך בלחימה בעונת החורף הקשה לא הביאו תוצאות חיוביות. אדרבא — רוחם של הגייסות העיראקים נפלה. חופש-התמרון של הכורדים גדל, כאמור, עקב התכנסות יחידות הצבא במחנות גדודיים ואף חטיבתיים; ורבו מקרי

מיומנו של מג"ד

(המשך מעמוד 17)

מפגש המג"ד עם סגל פקודיו צריך שיעשה בצורה שיטתית ומאורגנת, בדרך-כלל. אולם גם הפגישה המקרית, ללא מטרה מיוחדת, חשובה וחיונית אף היא.

קיום מגע בצורה שיטתית ייעשה בצורת השתלמויות, דיונים וכנסים. בהזדמנויות אלו יציג המג"ד את כוונותיו ויפקד על ההשתלמויות הנוגעות לנושא "בוער" כלשהו. מפגשים אלה יכולים להיעשות לרוחב, בחתך תפקידים ודרגות (מ"מ או סמל או רב"ט), או לעומק, כאשר כל המפקדים משתתפים בה. פרט לכך יקיים המג"ד שיחה עם פלוגה או מחלקה מסוימת, כדי לפתור בעיה מיוחדת.

המגעים, הלא מאורגנים הם שיחות ישירות בין המג"ד ומפקדי-המשנה שלו, ללא נוכחות הרס"ר או השליש. שיחות אלו, על כוס תה בשק"ם או במנוחת-צהריים בשדה, יכולות להצליח, בתנאי שהמג"ד מכיר היטב את מפקדיו ואת בעיור

תיהם. על-אף האופי החברתי-הידידותי של שיחות אלו, על המג"ד להיזהר, שלא לסטות מגבולות המשמעת והטעם הטוב, כדי שלא לפתוח פתח לבעיות בלתי-נעימות.

עד כה התעלמתי כביכול מן המ"פ; אך למעשה סולם הפיקוד בנוי כך, שלמג"ד מגע בלתי-אמצעי עם המ"פ, ומובן מאליו, שכל מה שהזכרתי לעיל חל גם על המ"פ.

★

לסיכום: למגע בלתי-אמצעי ממרחק חשובה אחת — יצירת זהות מוחלטת בין התפקידים השונים בגדוד; אסור שיווצר מצב, שבו הטוראים ניצבים מצד אחד והמפקדים מצד שני. על הגדוד להיות גוף אחד, המכיל בתוכו תפקידים שונים, כאשר לכל בעל תפקיד ברור ונהיר מה בנות המג"ד.